

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

МЕТАЛУРШКИ ПЕЧКИ

III година

ГЕОЛОШКО-РУДАРСКА И МЕТАЛУРШКА СТРУКА

МЕТАЛУРШКИ ТЕХНИЧАР

Скопје, 2007 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: МЕТАЛУРШКИ ПЕЧКИ

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовни профили: - металуршки техничар

1.2.2. Струка: геолошко-рударска и металуршка струка

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Трета година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По постигнувањето на целите од наставната програма **металуршки печки** ученикот стекнува знаења и се оспособува:

- да ги познава уредите за подготовка на руди;
- да ги опишува печките за топење на железни руди;
- да ги опишува печките за добивање и термичка обработка на челик;
- да ги познава конструкциите на печките за топење на обоени и благородни метали;
- да ги опишува печките за топење на метали и легури;
- да ја познава конструкцијата на печките за пластична обработка;
- да развива способности за тимска работа.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно постигање на целите од програмата **металуршки печки** потребни се предзнаења од наставните предмети: машинство, топлотна техника и практична настава од втора година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. УРЕДИ ЗА ПОДГОТОВКА НА РУДИ	7	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги познава конструкциите на уредите за подготовка на руда; - да ги опишува уредите за синтеровање : Двајд- Лојд лента и Гринвалдова тава; - да ги опишува уредите за жарење; - да го објаснува принципот на работа на ротациските печки.	Презентирање на слики и шеми од уредите за подготовка на руди.	Технологија на производство на метали
2. ПЕЧКИ ЗА ТОПЕЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИ РУДИ	12	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја опишува конструкцијата на високата печка; - да ги набројува составните делови на високата печка; - да ја познава облога на печката за топење на железо; - да ја опишува конструкцијата на електропечките за топење на железна руда; - да објаснува функцијата на електропечките за топење на железна руда;	Презентирање слики и шеми од конструкции на печки за топење на железо.	Технологија на производство на метали

		- да го познава принципот на работа на електропечките.		
3. ПЕЧКИ ЗА ДОБИВАЊЕ НА ЧЕЛИК И ТЕРМИЧКА ОБРАБОТКА НА ЧЕЛИКОТ	20	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја опишува конструкцијата на конверторите; - да ги разликува конверторите според конструкцијата и облогата; - да ги разликува конверторите според принципот на работа; - да ги опишува конструкциите на електропечките; - да ги разликува електропечките според принципот на работа. - да ги опишува конструкциите на печки за термичка обработка; - да ги познава конструктивните карактеристики на печките за термо-хемиска обработка. 	Презентирање на слики и шеми од конструкции на печки за термичка за добивање и обработка на челик.	Технологија на производство на метали
4. ПЕЧКИ ЗА ДОБИВАЊЕ И РАФИНАЦИЈА НА ОБОЕНИ МЕТАЛИ	10	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги опишува конструкциите на печките за добивање на олово и цинк; - да ги опишува печките за рафинација на олово и цинк; - да ја познава конструкцијата на пламенската печка; - да ги познава термичките уреди за рафинација цинк: ректификациони колони, загревни печки со рекуператори, ликвациони печки. 	Презентирање на шеми со конструкции за добивање на обоени метали.	Технологија на производство на метали

5. ПЕЧКИ ЗА ТОПЕЊЕ НА МЕТАЛИ И ЛЕГУРИ	15	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја опишува куполната печка; - да ги споредува карактеристиките на електроотпорните и електроиндукциските печки. - да ги познава техничките карактеристики на печките за производство на легури на обоени и благородни метали: пламенска, коритеста и ротациска печка. 	Користење на шеми од индукциски и електролачни печки карактеристични за топење на метали и легури.	Технологија на производство на метали
6. ПЕЧКИ ЗА ПЛАСТИЧНА ПРЕРАБОТКА	10	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги опишува печките за загревање при пластична деформација; - да ги опишува конструкциите на печки за термичка обработка на лимови; - да ги познава конструктивните карактеристики на печките за термо-хемиска обработка на лимови. 	Презентација на шеми со конструкции на печки за пластична преработка.	Технологија на производство на метали

4.2. Наставни методи и активности на учење

Според зацртаните цели на наставната програма по наставниот предмет **металуршки печки** се применуваат следните наставни методи и форми на наставна работа: демонстрација, дискусија, решавање проблеми, фронтална работа, работа во групи и, по потреба, индивидуална работа.

Активностите на ученикот се искажуваат на следниот начин: со слушање, прибележување, скицирање, откривање на законитости, споредување, работење во група и индивидуално.

Активностите на наставникот се искажуваат со: зборување, дискусии, демонстрирање, поставување на прашања, организирање на работа во групи, како и индивидуална работа.

4.3. Организација и реализација на наставата

Воспитно-образовната работа по наставната програма по наставниот предмет **металуршки печки** се реализира во специјализирани училници или кабинет. Кабинетот или специјализираната училница треба е да е опремена со шеми, слики, колекција од разни видови минерали. Исто така, може да се организираат посети во фирми со металуршка дејност.

Наставниот предмет е застапен со два часа неделно, во две полугодија, во трета година.

4.4. Наставни средства и помагала

За ефикасна реализација на програмските цели на наставната програма по наставниот предмет **металуршки печки** треба да се користат дидактички помагала: графоскоп, скици, слики на разни видови на печки, слајдови, фолии.

Литература за наставниците може да бидат учебниците кои ја обработуваат застапената проблематика и одговараат на поставените програмски цели. Доколку нема соодветни учебници, потребно е наставникот да изготвува наставен материјал.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши перманентно преку писмено проверување по секоја завршена тематска целина. Исто така, се оценуваат и извештаите на учениците од реализираните посети. Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на наставната програма се постапува согласно законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет **металуршки печки** треба да ги поседува следните персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е физички и психички здрав, да го познава литературниот јазик на кој се изведува наставата, да е комуникативен и отворен за соработка, да има соодветно професионално образование, со или без работно искуство, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен и подготвен да применува иновации во воспитно-образовната работа.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по наставниот предмет **металуршки печки** ја реализираат кадри со завршени студии по: Металургија и со здобиена педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор за наставниот предмет

Воспитно-образовната работа по овој наставен предмет се реализира во специјализирана училница или кабинет кои треба да се опремени со потребните наставни материјали и опрема според Нормативот за опрема по соодветниот предмет.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2007 година

7.2. Состав на работната група:

1. Виолета Грујевска, советник за стручно образование, Центар за стручно образование и обука – Скопје
2. Ордан Крстев, дипл. инж.мет., наставник, СУГ „8 ми Септември “- Скопје
3. Славчо Тодоров, дипл. инж. металург, наставник СОУ „Коста Сусинов”- Радовиш
4. Д-р Милосав Милошевски - дипл.инж. техн., проф. технолошко-металуршки факултет- Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 1.09.2007 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *металуршки печки* ја одобри (донесе) министерот за образование и наука со решение бр.11-4400/1 од 12-06.2007 година.